

درس چهارم

سورة ناس : ة ، ة

اهداف

- ۱- توانایی روخوانی سورة ناس
- ۲- توانایی خواندن کلمات و عبارات قرآنی دارای حرف «ة ، ة»
- ۳- آشنایی با پیام قرآنی درباره پرهیز از اسراف
- ۴- علاقه به خواندن زیبا و آهنگین سورة ناس
- ۵- تقویت علاقه به یادگیری و خواندن مستمر قرآن کریم

تذکر : جلسات اول تا چهارم مانند درس قبل (سوم) آموزش داده می شود.

روش تدریس نماد (ة، ة)

با اشاره صحیح به بخش های کلمات و عبارات، دانش آموزان آیات سورة ناس را به صورت دسته جمعی بخش بخش می خوانند، در سطر شش، نماد «ة» در کلمه «الْحِجَّة» قرار دارد. توجه دانش آموزان را به نماد جدید جلب کنید، آن گاه به صورت زیر این نماد را آموزش دهید :

شکل «ة، ة» را روی تخته بنویسید و بگویید این شکل «ه، ه» با دو تا نقطه است.

در حالی که به «ة، ة» اشاره می کنید، بگویید که صدای آن «ت» است و شکل «ت» را زیر آنها بنویسید؛ به این صورت :

ة
 ت
 ة

دو یا سه بار صدای آن را تکرار کنید و توجه دانش‌آموزان را به صدای نماد «ة، ة» جلب کنید. سپس از آنها بپرسید: «صدای اینها چیست؟» آنها پاسخ می‌دهند: «ت». سپس نماد «ة، ة» را با حرکات کوتاه (مانند زیر) ترکیب کنید و از دانش‌آموزان بخواهید که آنها را بخوانند.

ةَ ةِ ةُ ةِ ةِ ةُ

پس از دو یا سه بار تکرار این عمل، از دانش‌آموزان بخواهید ادامه سوره را از سطر ششم، به صورت دسته‌جمعی بخش‌خوانی کنند.

تذکر: چنانچه لازم دیدید می‌توانید ابتدا نماد «ة، ة» را به روش فوق تدریس کرده، سپس روخوانی لوحه را شروع کنید.

راهنمای ترجمه ویژه معلم

رَزَقْنَا: روزی دادیم به	هُمْ: آنها، ایشان	مِنْ: از	ما: آنچه
كُم: شما	إِنْ: اگر	تَعُدُوا: بشمارید	ها: آن، آنها، او
لَا تُخْصُوا: نمی‌توانید شما	أَنْفَقُوا: (در اینجا) خرج کردند	لَمْ يَقْتُرُوا: خست نوزیدند	

جلسه دوم

با نگاه به سوره‌ی ناس از روی کتاب خود و نشنیدن قرائت، آن را با هم بخوانید.

اموزی لوحه: کلمات و عبارات قرآنی را از روی لوحه، بخش بخش بخوانید.

عِمَارَةٌ سِدْرَةٌ شَهَادَةٌ
لَيْلَةٌ رَحْمَةٌ جَنَّةٌ

۱. لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

۲. وَكَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا

۳. وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا

اکنون هر کدام از شما یک سطر از عبارات قرآنی بالا را از روی کتاب خود، بخوانید.

انس با قرآن در خانه

این عبارت قرآنی را بخوان.

وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ

سورة فلق : —، —، —، —، —، —

اهداف

- ۱- توانایی خواندن سورة فلق
- ۲- علاقه به زیبا خواندن سورة فلق
- ۳- آشنایی با شکل‌های مختلف تنوین
- ۴- توانایی روخوانی عبارات قرآنی دارای تنوین
- ۵- آشنایی با این پیام قرآنی که همه نعمت‌ها از خداوند است.
- ۶- آشنایی با معنای کلمه‌های «نعمه» و «اللَّهُ»

جلسه اول

درس پنجم

القای را با صدای — بخوانید.

آموزش لوحه

اَ	بَ	تَ	ةَ	تَهْ
ثَ	جَ	حَ	خَ	دَ
ذَ	رَ	زَ	سَ	شَ
صَ	ضَ	طَ	ظَ	عَ
عَ	غَ	فَ	قَ	
كَ	لَ	مَ	نَ	وَ
هَ	هَ	یَ		

روش تدریس نماد تنوین

پس از ایجاد آمادگی لازم، قسمت‌های مختلف این درس طی مراحل زیر تدریس و ارزش‌یابی می‌شود.

آموزش نماد تنوین^۱: آموزگار برای آموزش نماد تنوین، ابتدا شکل تنوین مورد نظر را روی تخته می‌نویسد و از دانش‌آموزان

می‌خواهد آن را بخوانند: ـِ ـَ ـُ

آن‌گاه حرف «ن» را به «ا»، «آ» و «أ» اضافه می‌کند تا دانش‌آموزان بخوانند. سپس آموزگار می‌گوید صداها «ن»، «نَ»، «نِ» و «نُ» در قرآن به صورت «نِ»، «نَا» و «نَ» نوشته می‌شود. آن‌گاه لوحه اول درس را که ترکیب حروف با تنوین «نِ» است، نصب می‌کند تا دانش‌آموزان چگونگی خواندن این تنوین را، تمرین کنند. سپس لوحه سوره فلق را نصب می‌کند و با اشاره صحیح به هر یک از بخش‌های کلمات، از دانش‌آموزان می‌خواهد که کلمات را به صورت دسته‌جمعی و بخش‌بخش بخوانند.

تذکر

– گاهی دانش‌آموزان کلمه «ما» در آیه دوم را مشدد و به صورت «شَرِّ مَا» می‌خوانند. با نشان دادن «ما» و تشدید نداشتن آن رفع اشکال می‌شود.

– عدم تلفظ تشدید «ن» در عبارت «شَرِّ النَّفَّاثَاتِ» که با نشان دادن تشدید «ن»، صداکشی و بخش کردن آن، این اشکال برطرف می‌شود.

جلسه چهارم

معجزاتی

آموزش لوحه

الفبا را با صدای ۱ بخوانید.

بَا	بَا	بِا	بُا
جَا	جَا	جِا	جُا
زَا	زَا	زِا	زُا
صَا	صَا	صِا	صُا
غَا	غَا	غِا	غُا
لَا	لَا	لِا	لُا
یا			

۳۲

جلسه سوم

آموزش لوحه

الفبا را با صدای ۲ بخوانید.

ا	ب	ت	ث	ج	ح	خ	د
ذ	ر	ز	س	ش	ط	ظ	ع
غ	ف	ق	ک	ل	م	ن	و
ه							

۳۰

۱- به منظور جلوگیری از طولانی شدن مبحث تدریس تنوین‌ها، هر سه مورد تنوین «ب» و «گ» و «ا» در این قسمت یکجا توضیح داده شده‌است، اما شما هر یک از موارد تنوین را در جای مناسب خود که در درس

آمده است، تدریس کنید.

یادآوری ۱

اهداف

- ۱- تقویت حفظ سوره‌های آموخته شده
- ۲- توانایی خواندن کلمات و عبارات قرآنی دارای تنوین
- ۳- شناخت مصداق‌های جدیدی از پیام‌های قرآنی

روش انجام و بررسی فعالیت‌ها

- انجام هر فعالیت به صورت انفرادی، توسط دانش‌آموزان
- گفت‌وگوی اعضای گروه با یک‌دیگر درباره فعالیت انجام شده
- ارائه نتیجه فعالیت‌ها به کلاس و بررسی و ارزش‌یابی معلم

نکته‌ها

- ۱- فعالیت‌های «یادآوری» در یک جلسه آموزشی در کلاس با نظارت معلم انجام می‌شود.
- ۲- در هر فعالیت، ابتدا سه مرحله اشاره شده فوق انجام می‌شود سپس دانش‌آموزان به انجام فعالیت‌های بعدی می‌پردازند.

راهنمای ترجمه ویژه معلم

مِمَّا = مِنْ + ما : از آنچه عَمِلُوا : عمل کردند، انجام دادند طین : گل

فعالیت چهارم : شکل مربوط به هر پیام را به آن وصل کن.

۱- وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

۲- أَلَرَّحْمَنُ عَلَّمَ الْقُرْآنَ

۳- وَ مَا بِكُمْ مِنْ نِعْمَةٍ فَمِنَ اللَّهِ

فعالیت پنجم : با توجه به جدول راهنما، آیه‌ی مربوط به هر سوره را رنگ کن.

سوره	حمد	توحید	ناس	قلن
رنگ	سبز	آبی	زرد	نارنجی

اهدان القسراط المستقیم

لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ

بِمَا نَجَّيْتَهُ مِنَ النَّاسِ

وَمِنْ نَسْرِهِ إِذَا حَسَدَ

یادآوری ۱

فعالیت اول : اسمال در درس قرآن، چند سوره آموخته‌ای؟ آنها را نام ببر. یکی از آنها را که از حفظ هستی، برای دوستان بخوان.

فعالیت دوم : بخوان و رنگ کن.

بادکنک‌هایی را که کلمه‌ی داخل آنها تنوین « ؕ » دارد، رنگ سبز بزن؛
بادکنک‌هایی را که کلمه‌ی داخل آنها تنوین « ً » دارد، رنگ سبز بزن؛
بادکنک‌هایی را که کلمه‌ی داخل آنها تنوین « ِ » دارد، رنگ قرمز بزن.

کُلُّ
رَسُولٍ
حَسَنًا
كِتَابٍ
شُكْرًا
نَكَانٍ
قُلُوبٍ
صَلَاةٍ
جَمِيعًا

فعالیت سوم : این عبارات قرآنی را آرام و شمرده بخوانید.

۱- وَ لِكُلِّ دَرَجَاتٍ مِمَّا عَمِلُوا ۲- إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِنْ طِينٍ

سوره توحید؛ هـ و هـ، هـ ی هـ

اهداف

- ۱- توانایی خواندن سوره توحید و عبارات قرآنی درس
- ۲- علاقه به زیبا خواندن سوره توحید
- ۳- آشنایی با نماد واو و یاء کوچک
- ۴- توانایی خواندن کلمات و عبارات دارای واو و یاء کوچک
- ۵- آشنایی با پیام قرآنی درباره نماز
- ۶- آشنایی با معنای کلمه «ذکر»

روش تدریس نماد «واو» و «یاء» کوچک (اشباع‌های ضمیر)

آموزش نماد «واو» و «یاء» کوچک به روش زیر : هنگام رسیدن به کلمه «لَه» در آخرین آیه سوره توحید از دانش‌آموزان بپرسید : «به نظر شما این کلمه چگونه خوانده می‌شود؟» ممکن است یک یا چند نفر از دانش‌آموزان بتوانند این کلمه را درست بخوانند؛ در این صورت، ایشان را تشویق کنید. آن‌گاه برای آموزش این نماد جدید، ابتدا شکل صدای «آ» را به صورت زیر بنویسید :

آ ← ا ←

آن‌گاه از ایشان بخواهید این صداها را بخوانند. سپس از آنها سؤال کنید : «آیا وقتی «ا» را کوچک می‌نویسیم صدایش تغییر می‌کند؟» پاسخ می‌دهند : «خیر». سپس این دو شکل را زیر شکل‌های قبل بنویسید و از آنها بخواهید که این دو شکل را نیز بخوانند.

آ ← ا ←

او ← و

اکنون با اشاره به «و» دوم می‌گوییم که این شکل هم مانند «ا» کوچک می‌شود ولی صدایش عوض نمی‌شود.

او ← و ← و

آن‌گاه شکل‌های زیر را روی تخته بنویسید و از دانش‌آموزان بخواهید تا آنها را بخوانند.

ه و هـ و

سوره نصر؛ ء (همزه)، فتح مکه

اهداف

- ۱- توانایی خواندن سوره نصر و عبارات قرآنی درس
- ۲- شناخت حرف همزه (ء) و توانایی خواندن ترکیب آن با حرکت‌های کوتاه و تنوین
- ۳- آشنایی با پیام قرآنی درباره شکرگزاری
- ۴- آشنایی با داستان فتح مکه
- ۵- علاقه به خواندن زیبای سوره نصر
- ۶- آشنایی با معنای کلمه «رزق»

روش تدریس ء (همزه)

آموزش نماد همزه (ء) و ترکیب آن با حرکت‌های کوتاه و تنوین : در دومین کلمه از آیه اول این سوره (جاء) به نماد جدید همزه می‌رسید. این نماد به روش زیر تدریس می‌شود.

آموزگار حرف «ع» را با حرکت‌های ششگانه روی تخته می‌نویسد و از دانش‌آموزان می‌خواهد تا آنها را بخوانند.

عَ عِ عُ عَا عُو عِي عَى

آن‌گاه می‌گوید : در حروف الفبا شکل دیگری هم داریم که شکل و صدای آن تقریباً شبیه حرف «ع» است. نام این شکل، همزه است و شما در کتاب فارسی در کلمه «سؤال» این شکل را دیده‌اید و با آن آشنایید. اکنون حرف همزه (ء) را با حرکات زیر بخوانید.

ءَ ءِ ءُ ءَا ءُو ءِي ءَى

برای آموزش همزه ساکن (ءْ)، شما می‌توانید با تلفظ واضح همزه در آخر کلماتی مانند دُعَاء، شَىء، سوء، ماء و سَمَاء، شیوة تلفظ همزه ساکن را به ایشان بیاموزید. از دانش‌آموزان بخواهید هر کلمه را پس از شما تکرار کرده و روی صدای همزه ساکن تأکید کنند. پس از آموزش نماد جدید، بخش خوانی کلمات و عبارات تا پایان سوره ادامه می‌یابد.

تذکر: در صورت لزوم می‌توان بخش‌های دارای اتصال یا تشدید مانند «فَسَبِّحْ» و «وَأَسْتَغْفِرْهُ» را دو یا سه بار نشان داد تا با توجه و دقت بیشتری خوانده شود.

ممکن است هنگام تدریس و تمرین سوره نصر، دانش‌آموزان برخی از کلمات را صحیح نخوانند. اهم این مشکلات به شرح زیر است که در صورت بروز به شیوه بیان شده، این اشکالات را برطرف کنید.

الف) تبدیل «و» به «ف» و مشدد خواندن «ف» در کلمه «افواجاً» که با بخش کردن و کشیدن صدا رفع می‌شود.

ب) عدم تلفظ «ح» در دو کلمه «وَالْفَتْح» و «فَسَبِّحْ» که با صدا کشی و تأکید بر تلفظ «ح» رفع اشکال می‌شود.

پ) عدم تلفظ «ه» در «وَأَسْتَغْفِرْهُ» در حالت وقف، که با صدا کشی و تأکید بر تلفظ «ه» رفع اشکال می‌شود.

جلسه دوم

جمع قرآنی

سوره نصر

آموزش لوحه

کلمات و عبارات قرآنی را از روی لوحه بخش بخوانید.

جیء نساء رُحَمَاءُ جُرء

۱. فِيهِ شِفَاءٌ لِّلنَّاسِ

۲. رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ

۳. وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ

۴. وَاللَّهُ يَرِزُّكَ مَن يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ

اکنون هر کدام از شما یک سطر از عبارات قرآنی بالا را از روی کتاب خود، بخوانید.

این با قرآن در خانه

این عبارت قرآنی را بخوان.

وَالشَّهَادَةُ عِنْدَ رَبِّهِمْ

۴۲

درس هفتم

جلسه اول

آموزش لوحه

سوره نصر را از روی لوحه، بخش بخش بخوانید.

سوره نصر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱. إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ

۲. وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ

فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا

۳. فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ

وَأَسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا

اکنون سوره نصر را از نواری که با گوش کتبی و با نشان دادن خط همراه با آن بخوانید.

این با قرآن در خانه

سوره نصر را از روی کتاب با دقت بخوان و سعی کن با استفاده از کتاب گویا آن را زیبا بخوانی.

۴۱

سوره کوثر؛ ث

اهداف

- ۱- توانایی خواندن سوره کوثر و عبارات قرآنی درس
- ۲- توانایی خواندن کلمات دارای همزه به شکل «ث»
- ۳- آشنایی با این پیام قرآنی که باید از خداوند و پدر و مادر خود تشکر کنیم.
- ۴- آشنایی با داستان کودک خداپرست
- ۵- علاقه به خواندن زیبای سوره کوثر

روش تدریس ث (همزه)

آموزش کلمات دارای همزه به شکل «ث»: در سطر آخر این سوره، با شکل دیگری از همزه در کلمه «ثانثک» آشنا

می شوید.

همان طور که می دانید، همزه (ء) یکی از حروف الفباست و مانند همه حروف با حرکات ترکیب و خوانده می شود ولی همیشه به تنهایی نمی آید؛ برای نمونه، در فارسی، همزه (ء) در کلمه «سؤال» روی حرف واو آمده است. در این درس هم می بینید که حرف همزه در کلمه «ثانثک» روی دندانه آمده است. برای دانش آموزان توضیح دهید که گاهی همزه روی کرسی می نشیند و در این درس، کرسی یک دندانه است. این شکل نیز کاملاً همان صدای همزه را دارد.

ث ← ء

اکنون ترکیب همزه (ث) را با حرکات کوتاه و تنوین فتحه (ـَ) و به صورت ساکن (ثْ) همانند شکلی که در زیر سوره کوثر آمده است، روی تخته با دو رنگ مانند کتاب بنویسید تا با راهنمایی شما دانش آموزان آنها را بخوانند.

ث ← ء ث ثِ ثُ ء ث ثِ ثُ ثْ

پس از آموزش نماد جدید همزه، تدریس آیه آخر سوره کوثر را ادامه دهید تا دانش آموزان این آیه را نیز به صورت دسته جمعی بخش بخش بخوانند.

تذکر: ممکن است دانش آموزان «کوثر» را «کوثر» بخوانند. در صورت پیش آمدن این اشکال، فقط کافی است توجه آنها را به حرکت فتحه روی حرف «ک» جلب کنید. تلفظ این فتحه با ترکیب واو ساکن (وْ) موجب صحیح خوانی این کلمه می شود. ضمناً ترکیب فتحه، قبل از واو ساکن به صورت نرم تلفظ می شود.

راهنمای ترجمه ویژه معلم

مُلْك : فرمان‌روایی

يَسْأَلُونَ : می‌پرسند از

تَنْزِيلُ : نازل می‌کند

روح : در اینجا منظور فرشته‌ای از فرشتگان مقرب و بزرگ خداست

لَيْسَ = لَ + إِنَّ : قطعاً اگر

لَا زَيْدٌ لَّكُمْ : قطعاً بر نعمت‌های شما می‌افزایم

لَعَلَّ : تا، شاید، امید است

يَوْمَئِذٍ : آن روز، این روز

ماذا : چه (چیزی)

يُنْفِقُونَ : انفاق می‌کنند (در اینجا انفاق کنند)

شَكَرْتُمْ : شکرگزاری کردید

جَعَلَ : قرار داد

تَشْكُرُونَ : شکر می‌کنید (در اینجا شکر کنید)

ترجمه آیه ۷۴ سورة انعام چنین است :

۱- و هنگامی که حضرت ابراهیم به سرپرست (آب) خود، آزر، گفت :

۲- آیا بت‌ها (أَصْنَام) را خدایان (الْأَلِهَة) می‌گیری؟

۳- قطعاً من تو و قومت را می‌بینم،

۴- در گمراهی آشکار

تذکر: ارزشیابی از مطالب آموخته شده در جلسات این درس طبق دستورالعمل مربوط که در بخش اول کتاب آمده صورت می‌گیرد.

جلسه اول

درس هشتم

آموزش ترجمه کلمات و عبارات قرآنی را از روی لوحه بخش بخش بخوانید.

سَائِلٌ جِئْتُ حَاطِبَةً سَنُفِرُكَ

۱. وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ

۲. رَبَّنَا أَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ

۳. فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ

۴. أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

در خوانی اکنون هر کدام از شما یک سطر از عبارات قرآنی بالا را از روی کتاب خود، بخوانید.

آنس با قرآن در خانه

آیا به یاد داری شعر **سوره کوثر** را که در سال گذشته آموختی، درباره‌ی چه کسی بود؟
«کوثر» به معنای خوبی‌های بسیار است و یکی از نام‌های حضرت فاطمه **سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا** می‌باشد. این سوره را حفظ کن و آن را برای کسی که دوستش داری بخوان.

سوره کوثر

كَذَٰلِكَ نُنْشِئُ الْوَعْدَ لَكَ

اکنون سوره کوثر را از نو با کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط از روی کتاب، همراه با آن بخوانید.

درس نهم

سورة عصر

اهداف

- ۱- توانایی خواندن سورة عصر و عبارات قرآنی درس
- ۲- علاقه به خواندن زیبای سورة عصر
- ۳- آشنایی با این پیام قرآنی درباره انجام کارهای خوب
- ۴- آشنایی با داستان نخلستان بر دوش

برخی از اشکالات شایع در خواندن سورة عصر عبارت‌اند از :

- تبدیل عبارت «آلَا الَّذِينَ» به «أَنَّ الَّذِينَ» که با نشان دادن «ل» و صداکشی رفع اشکال است.
- عدم تلفظ تشدید در عبارت «وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ» : با نشان دادن ضمه حرف لام و اتصال آن به تشدید (ص) به کمک حرکت دست، از دانش‌آموزان بخواهید به اتصال توجه کرده و تشدید را محکم بخوانند.
- تلفظ «صَو» به صورت «صُو» در کلمه تَوَاصَوْا که با نشان دادن فتحه صاد و تأکید بر آن اصلاح می‌شود.

این کلمات و عبارات قرآنی را بخوانید.

آتَيْنَا زَاهُ فَمَنْ
مَارِبُ بِأَيِّهِ بِالْآخِرَةِ
أَدْخُلُوهَا بِسَلَامٍ آمَنِينَ
فَأَمِينُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ
وَلَا تُجْرُ الْآخِرَةَ أَكْبَرُ

انس با قرآن در خانه

چه خوب است سورة عصر را چند بار شمرده و با دقت بخوانی و به تدریج آن را حفظ کنی.

جلسه اول

درس نهم

سورة عصر را از روی لوحه، بخش بخش بخوانید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
۱- وَالْعَصْرِ
۲- إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ
۳- إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ
وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ

اکنون سورة عصر را از نواری که گویا گوشتی کنبد و با نشان دادن خط از روی کتاب، همراه با آن بخوانید.

راهنمای ترجمه ویژه معلم

أَصْلِحُوا : اصلاح کنید

ذَاتِ بَيْنِكُمْ : بین خودتان را

بَشِّرْ : بشارت و مرده بده به

عَمِلْ : انجام داد

فَلِنَفْسِهِ (ف + ل + نَفْس + ه) : پس برای خودش (است)

بِرَّ : خیر و نیکی

اسْمَعُوا : گوش کنید

انْفِقُوا : انفاق کنید

اُكْتُبْ : بنویس

بَصِير : بینا

لَنَا = ل + نا : برای ما

تَعْمَلُونَ : انجام می دهید

رُسُل : پیامبران، جمع رسول

لَنْ تَنَالُوا : هرگز نمی رسید به

تُحِبُّونَ : دوست دارید

أَطِيعُوا : اطاعت کنید

خَيْر : بهتر، خوب

تذکر: ارزشیابی از مطالب آموخته شده در جلسات این درس طبق دستورالعمل مربوط که در بخش اول کتاب به آن اشاره شده صورت گیرد.

به کمک تصاویر، داستان «نخلستان بر دوش» را برای دوستانتان تعریف کنید.

۲- امام علی علیه السلام هسته های خرما را در زمین کاشتند.

۱- از حضرت علی علیه السلام پرسیدند: چه بر دوش داری؟
حضرت فرمودند: نخلستان

۴- حضرت امیرالمؤمنین علی علیه السلام، محصول نخلستان را در راه خدا انفاق می کردند.

۳- پس از چند سال تلاش، هسته های خرما به نخلستان تبدیل شدند.

اسی با قرآن در خانه

آیه ۹ سوره انسان را بخوان.

إِنَّمَا نُنْفِئُكُمْ لُجُجِ اللَّهِ لَا تُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكُورًا

کتاب داستان انسان (جلد ۱، داستان ۲۴، صفحه ۱۵۱) و تفسیر آیه تبه طهری

جلسه دوم

سوره قصص

پیام قرآنی

وَأَعْمَلُوا صَالِحًا

کارهای خوب انجام دهید.

سوره فتح، آیه ۵۱

با کمک تصویر درباره ی این پیام قرآنی با هم گفت و گو کنید.

۵۸

سوره فیل: أ، اصحاب فیل و سوره ماعون

اهداف

- ۱- توانایی خواندن سوره فیل و سوره ماعون و عبارات قرآنی درس
- ۲- علاقه به خواندن زیبای سوره فیل و سوره ماعون
- ۳- توانایی خواندن کلمات دارای حرف همزه «أ»
- ۴- آشنایی با داستان اصحاب فیل

روش تدریس أ (همزه)

آموزش کلمات دارای همزه روی الف (أ): در آخرین کلمه این سوره به کلمه «مأکول» می‌رسیم که نماد جدید دارد. می‌گوییم در فارسی هم، این شکل همزه (أ) را داریم که کرسی یا پایه آن الف است؛ مانند: مأمور، تألیف. آن‌گاه روی تخته بنویسید:

أ ← ع

آموزش نماد «ثو»: قبل از خواندن آیه ششم این سوره، آموزگار شکل همزه با صدای کشیده «او» را به صورت «ثو» روی تخته می‌نویسد و به دانش‌آموزان می‌گوید این شکل به صورت «او» خوانده می‌شود:

ثو ← او

برخی از اشکالات رایج در خواندن سوره فیل عبارت است از:

- نخواندن تشدید در کلمه «سَجِّل»؛
- نخواندن تنوین در کلمات «طِيرًا» و «بِحَجَارَةٍ»؛
- این اشکالات با نشان دادن تشدید، تنوین، تأکید و صداکشی رفع می‌شود.

راهنمای ترجمه ویژه معلم

وَأْمُرْ : و امر کن
أَهْلُ : خانواده
يَاأْمُرْ : امر می‌کند، فرمان می‌دهد
إِقْرَأْ : بخوان
كَانَ يَأْمُرُ : امر می‌کرد
كِتَابَ : در اینجا به معنای نامه عمل است

درس دهم

جلسه اول

سوره فیل را از روی لوحه، با انشادی معلم بخش بخش بخوانید.

سوره فیل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ
بِأَصْحَابِ الْفِيلِ

۲- أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ

۳- وَ أَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ

۴- تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِنْ سِجِّيلٍ

۵- فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَأْكُولٍ

اکنون سوره فیل را از توار با کتاب گویا گوش کنید و با نشان دادن خط از روی کتاب، همراه با آن بخوانید.

انسی با قرآن در خانه

سوره فیل را در خانه بخوان و با توجه به شکل جدید همزه (أ) کلمات و عبارات قرآنی صفحه‌ی بعد را پیش خوانی کن.

یادآوری ۲

اهداف

- ۱- تقویت حفظ سوره‌های آموخته شده،
- ۲- توانایی خواندن سوره ماعون از روی کتاب،
- ۳- توانایی معنای کلمه‌های آموخته شده،
- ۴- توسعه شناخت مصداق جدیدی از پیام در قالب یک نقاشی.

روش انجام و بررسی فعالیت‌ها

برای انجام فعالیت‌های این جلسه از درس قرآن می‌توانید از روش‌های جذابی مانند بازی‌های قرآنی (در قسمت مفاهیم) انجام مسابقه (در قسمت حفظ) و نقاشی گروهی بهره جست. این روش‌ها به کلاس قرآن شادی و نشاط بیشتر می‌بخشد.

درس یازدهم

سورة کافرون

اهداف

- ۱- توانایی خواندن سورة کافرون
- ۲- علاقه به زیبا خواندن سورة کافرون
- ۳- آشنایی با این پیام قرآنی که پاداش نیکی، نیکی کردن است.
- ۴- آشنایی با معنای کلمات «جزاء» و «احسان»

راهنمای ترجمه ویژه معلم

بأس: سختی	حدید: آهن	أَنْزَلْنَا: نازل کردیم، در اختیار قرار دادیم
أَحْسَنَ: نیکی کن	مَنَافِعَ: سودها	فِيهِ (فی + ه): در آن
أَحْسِنُوا: نیکی کنید	أَحْسَنَ: نیکی کرد	كَمَا: همان طور که
إِتَّقُوا: تقوا داشتند	أَحْسِنُوا: نیکی کردند	لَا يُضِيعُ: ضایع و تباه نمی کند
إِصْفَحْ: درگذر	فَاعْفُ: پس عفو کن و ببخش	لِلَّذِينَ (لِ + الَّذِينَ): برای کسانی که
أَنْ: که	وَلْيَصْفَحُوا: و باید درگذرند	وَلْيَعْفُوا: و باید عفو کنند
	يَغْفِرَ: ببامزد	أَلَا تُحِبُّونَ: آیا دوست ندارید

جلسه اول

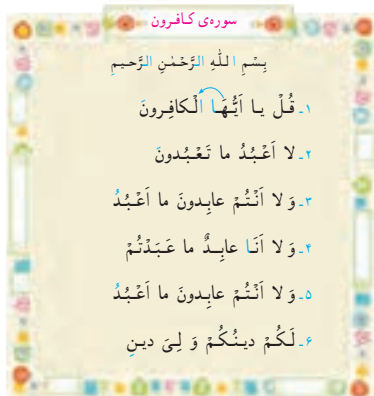
درس یازدهم

سورة کافرون را بخوانید.

تذکر: یکی از اشکالات شایع در خواندن سورة کافرون به

شرح زیر است:

– اضافه شدن تشدید به حرف «د» در کلمه «دین» و غلط خواندن آن به صورت «وَلِی الدِّین» که با نشان دادن عبارت «وَلِی دین» که دارای تشدید و اتصال نیست و نیز با ایجاد مکث بسیار کوتاهی بین دو کلمه «وَلِی» و «دین»، رفع اشکال می شود.

اکنون سورة کافرون را از نواری که با گوش کنید و با نشان دادن خط از روی کتاب، همراه با آن بخوانید.

سورة انشراح

اهداف

- ۱- توانایی خواندن سورة انشراح
- ۲- علاقه به زیبا خواندن سورة انشراح
- ۳- توانایی روخوانی عبارات قرآنی دارای تنوین فتنحه
- ۴- آشنایی با پیام قرآنی درباره «پس از هر سختی، آسانی است» و آیه صلوات
- ۵- آشنایی با داستانی درباره اخلاق خوب پیامبر (ص)

تذکر: برخی از اشکالات شایع در خواندن این سوره به شرح زیر است :

– عدم تلفظ «ح» در کلمه «تَسْرَح» و «لَ» در «مَعَ الْعُسْرِ» که با نشان دادن و صداکشی این دو حرف، رفع اشکال می شود.

راهنمای ترجمه ویژه معلم

ما أَرْسَلْنَا : نفرستادیم	إِلَّا : مگر	أَذْكُرُوا : یاد کنید
شاهد : گواه، ناظر	مَبَشِّر : بشارت و مرده دهنده	نَذِير : هشدار دهنده
داعی : فراخواننده	إِذْن : اجازه	سِرَاج : چراغ
مُنِير : نورانی و روشنی بخش	يُصَلُّونَ : سلام و درود می فرستند	صَلُّوا : سلام و درود بفرستید
سَلِّمُوا تَسْلِيمًا : کاملاً تسلیم فرمان (پیامبر) باشید		

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

سوردهی اینشراح

آیهی صلوات را بخوانید.

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا